

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شایستگی

اصول ایمنی ترافیک، مهارت‌های تکمیلی و رانندگی تدافعی در معابر
برون شهری

گروه شغلی

حمل و نقل زمینی

کد ملی آموزش شایستگی

۸۳۲۲-۱۲-۰۰۸-۱

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۴/۸/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی :

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی :
علی موسوی مدیرکل دفتر طرح و برنامه های درسی
رامک فرح آبادی معاون دفتر طرح و برنامه های درسی
بهزاد دست کشاورز مسئول گروه حمل و نقل زمینی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شایستگی :

فرآیند اصلاح و بازنگری :

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است .

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران ، خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۷ - ۶۶۹۴۴۱۲۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	سید مصطفی حجازی	کارشناسی	مدیریت بازرگانی	موسس و رئیس هیات مدیره	از سال ۱۳۸۴ در مجموعه پرشین ریس در بخشهای مدیریت و آموزش	تلفن ثابت : ۸۸۲۴۴۱۲۰ تلفن همراه : ۰۹۱۲۵۲۷۴۶۶۳ ایمیل : PersianRace@yahoo.com آدرس : تهران - جلال آل احمد غربی - پ۱۵۹
۲	رضا دولتیار باستانی	دکتری	منابع انسانی	مدیرعامل	استاد دانشگاه امام صادق (ع) عضو هیات علمی مشاور منابع انسانی	تلفن ثابت : ۸۸۲۴۴۱۲۰ تلفن همراه : ۰۹۱۲۱۷۸۱۷۹۵ ایمیل : PersianRace@yahoo.com آدرس : تهران - جلال آل احمد غربی - پ۱۵۹
۳	حسین برزآبادی فراهانی	فوق لیسانس	IT	مدیر واحد IT	از سال ۱۳۸۴ در مجموعه پرشین ریس در بخشهای مدیریت و آموزش	تلفن ثابت : ۸۸۲۴۴۱۲۰ تلفن همراه : ۰۹۱۲۶۸۰۸۲۷۷ ایمیل : PersianRace@yahoo.com آدرس : تهران - جلال آل احمد غربی - پ۱۵۹
۴	مصطفی آذرتیمور	کارشناسی	صنایع گرایش ایمنی صنعتی (HSE)	آموزش	از سال ۱۳۹۰ در مجموعه پرشین ریس در بخش آموزش	تلفن ثابت : ۸۸۲۴۴۱۲۰ تلفن همراه : ۰۹۳۵۸۵۷۶۰۱۵ ایمیل : PersianRace@yahoo.com آدرس : تهران - جلال آل احمد غربی - پ۱۵۹
۵	پهزاد دست کشاورز	کارشناس	عمران	مسئول گروه معماری	۹ سال	تلفن ثابت : ۶۶۵۶۹۹۰۰ تلفن همراه : ایمیل : آدرس : سازمان فنی و حرفه ای کشور ° خوش شمالی پ۹۷

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد).

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی :
اصول ایمنی ترافیک، مهارت‌های تکمیلی و رانندگی تدافعی در معابر برون شهری
شرح استاندارد آموزش شایستگی :
اصول ایمنی ترافیک، مهارت‌های تکمیلی و رانندگی تدافعی در معابر برون شهری از شایستگی های گروه حمل و نقل زمینی می باشد و شامل: اصول رانندگی تدافعی، علائم و قوانین راهنمایی و رانندگی، روانشناسی و شخصیت شناسی رانندگان، اصول و تکنیک‌های مقابله با حوادث و موارد اضطراری و اصول ایمنی و نگهداری و بازدیدهای دوره ای وسیله نقلیه می باشد.
ویژگی های کارآموز ورودی :
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره اول متوسطه (پایان دوره راهنمایی) حداقل توانایی جسمی و ذهنی : توانایی راندن اتومبیل مهارت های پیش نیاز : گواهینامه رانندگی
طول دوره آموزش :
طول دوره آموزش : ۸ ساعت - زمان آموزش نظری : ۴.۵ ساعت - زمان آموزش عملی : ۳.۵ ساعت - زمان کارورزی : - ساعت - زمان پروژه : - ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)
- کتبی : ۲۵٪ - عملی : ۶۵٪ - اخلاق حرفه ای : ۱۰٪
صلاحیت های حرفه ای مربیان :
دارای مدرک کارشناسی - تسلط کامل به منابع آموزشی (کتاب آموزش اصول و تکنیک‌های رانندگی تدافعی و حرفه ای و رانندگی با ماشین های حمل و نقل عمومی و سنگین و اصول و تکنیک های نگهداری وسیله نقلیه)

*** تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :**

اصول ایمنی ترافیک، مهارت‌های تکمیلی و رانندگی تدافعی در معابر برون شهری ویژه رانندگان وسایل نقلیه سبک، نیمه سنگین، سنگین و فوق سنگین و مسافربری و شخصی.

*** اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :**

*** مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :**

- ۱-راننده پایه یک
- ۲-راننده پایه دو
- ۳-راننده پایه سه
- ۴-راننده خودرو آتش نشان
- ۵-راننده وسائط نقلیه باری مواد سوزا (مواد منفجره)
- ۶-راننده اتوبوسهای ویژه جابجایی مسافر در باند فرودگاه
- ۷-راننده بونکرهای حمل سیمان، گچ، آهک، گندم،...
- ۸-راننده های بونکرهای حمل گاز
- ۹-راننده جرثقیل ماشینی (صنایع)
- ۱۰-رانندگی و بازدید خودروهای سنگین
- ۱۱-راننده وسائط نقلیه تندرو حمل و نقل بین المللی مسافری
- ۱۲-راننده وسائط نقلیه تندرو سبک مسافری
- ۱۳-راننده وسائط نقلیه سنگین باری
- ۱۴-راننده وسائط نقلیه تندور سنگین حامل دام و طیور
- ۱۵-راننده وسائط نقلیه تندرو سنگین مواد سوختی
- ۱۶-راننده وسائط نقلیه تندرو سنگین حمل و نقل بین المللی باری
- ۱۷-راننده وسائط نقلیه تندرو کانتینربر
- ۱۸-راننده وسائط نقلیه سنگین با تریلر
- ۱۹-راننده وسائط نقلیه مسافری از نوع اتوبوس
- ۲۰-راننده وسائط نقلیه مسافری از نوع مینی بوس

*** جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :**

طبق سند و مرجع	☐	الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب
طبق سند و مرجع	☐	ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت
طبق سند و مرجع	☐	ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور
	☒	د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی

- کارها

ردیف	عناوین
۱	بکارگیری اصول رانندگی تدافعی
۲	علائم و قوانین راهنمایی و رانندگی
۳	روانشناسی رانندگی
۴	پیشگیری و مقابله با حوادث و انجام عکس العمل مناسب
۵	اصول ایمنی و نگهداری و کاهش هزینه‌ها

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : بکارگیری اصول رانندگی تدافعی
	جمع	عملی	نظری	
	۱.۲۵	۰.۵	۰.۷۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
کلاس آموزش تئوری				دانش :
ویدئو پروژکتور		۰.۵		- اصول ارگونومیک در نحوه استقرار صحیح در خودرو و لزوم استفاده از کمربند ایمنی و مزایای آن
تخته وایت برد				
ماژیک وایت برد				
تلویزیون رنگی		۰.۲۵		- اصول هدایت وسیله نقلیه و تعامل با پدال‌ها
استفاده از امکانات سمعی و				مهارت :
بصری آموزشی		۰.۲۵		- بکارگیری اصول ارگونومیک در نحوه استقرار صحیح در خودرو و استفاده مناسب از فرمان و تنظیم صحیح و مناسب صندلی، کمربند و آینه‌ها در خودرو
صندلی				
نوشت افزار				
دفترچه یادداشت		۰.۲۵		- لزوم ثابت کردن اشیاء آزاد داخل خودرو
				نگرش :
				- لزوم توجه راننده به سطح توانایی‌ها و محدودیت‌های فیزیکی خویش.
				ایمنی و بهداشت :
				- اجتناب از رانندگی‌های طولانی مدت و توجه به مقوله خستگی در حین رانندگی در مناطق برون شهری.
				- به نقش کمربند ایمنی و سایر تجهیزات ایمنی توجه ویژه ای شود.
				توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : علائم و قوانین راهنمایی و رانندگی
	نظری	عملی	جمع	
	۰.۷۵	۰.۷۵	۱.۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
کلاس آموزش تئوری ویدئو پروژکتور تخته وایت برد ماژیک وایت برد تلویزیون رنگی استفاده از امکانات سمعی و بصری آموزشی صندلی نوشت افزار دفترچه یادداشت				دانش : - توجه به محدودیت‌های ترافیکی برون شهری (سرعت مجاز، ساعات عبور و مرور و...) - قوانین جدید و آخرین تغییرات قوانین پیشین - مدیریت سرعت خودرو و استفاده از سرعت مطمئنه
				مهارت : - مدیریت سرعت وسیله نقلیه با توجه به شرایط اقلیمی و آب و هوایی - بکارگیری قوانین و مقررات خارج از شهر - تعامل با جریان های ترافیکی گوناگون برون شهری و رعایت حق تقدم
				نگرش : - دیگران نیز حق استفاده از مسیر را دارند، برای آنها نیز این حق را قائل شویم.
				ایمنی و بهداشت : - توجه کافی به لزوم رعایت محدودیت ها و ممنوعیت ها مانند: مناطق سبقت ممنوع. - مدیریت صحیح سرعت خودرو در بخش های مختلف مسیر. رعایت نظم عبور و مرور.
				توجهات زیست محیطی :

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : روانشناسی رانندگی
	جمع	عملی	نظری	
	۱.۷۵	۰.۷۵	۱	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
کلاس آموزش تئوری				دانش :
ویدئو پروژکتور			۰.۲۵	- اخلاق در رانندگی، کنترل خشم و استرس
تخته وایت برد			۰.۲۵	- برقراری ارتباط با سایر رانندگان
ماژیک وایت برد			۰.۲۵	- پیش بینی رفتار سایر رانندگان
تلویزیون رنگی			۰.۲۵	- عوامل محیطی موثر بر رفتار رانندگان
استفاده از امکانات سمعی و بصری آموزشی				مهارت :
صندلی		۰.۲۵		- بکارگیری روش های تعامل با سایر رانندگان
نوشت افزار		۰.۲۵		- بکارگیری روش های مدیریت ذهن در مواجهه با شرایط پیش بینی نشده و کنترل خشم و استرس
دفترچه یادداشت		۰.۲۵		- بکارگیری آموخته های قبلی در هنگام بروز موقعیت خطرناک
	نگرش :			
	- لزوم تمرکز و توجه کامل داشتن در حین رانندگی و تسلط راننده بر روی رفتار و کنترل احساسات.			
	- کنترل خشم و استفاده از اصل تواضع در حین رانندگی حلال بسیاری از مشکلات است.			
	ایمنی و بهداشت :			
	- اجتناب از رانندگی در شرایطی که احساسات منفی بر راننده چیره شده باشد.			
	توجهات زیست محیطی :			
	-			

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : پیشگیری و مقابله با حوادث و انجام عکس العمل مناسب
	نظری	عملی	جمع	
	۰.۷۵	۰.۷۵	۱.۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
کلاس آموزش تئوری ویدئو پروژکتور تخته وایت برد ماژیک وایت برد تلویزیون رنگی استفاده از امکانات سمعی و بصری آموزشی صندلی نوشت افزار دفترچه یادداشت				دانش :
			۰.۲۵	- توجه به موقعیت‌های خطرناک و اجتناب از مواجهه با آنها
			۰.۲۵	- مواجهه با تصادف خودروهای دیگر
				- اصول مدیریت صحنه تصادف و اقدامات لازم پس از بروز تصادف و اصول پیشگیری از آتش سوزی در سوانح و تصادفات و اصول ابتدایی امداد و کمک‌های اولیه
			۰.۲۵	- نقص فنی خودرو هنگام رانندگی
				مهارت :
			۰.۲۵	- ارزیابی حادثه و اطلاع رسانی به دستگاه‌های ذیربط
			۰.۲۵	- بکارگیری اصول پس از بروز تصادف و همچنین پیشگیری از آتش سوزی در سوانح و تصادفات
			۰.۲۵	- اقدامات مناسب هنگام بروز نقص فنی خودرو
				نگرش :
<ul style="list-style-type: none"> - هدف اصلی اجتناب از وقوع حادثه است. - پیشگیری از تشدید حادثه و ایمن سازی محیط حادثه. - کاهش آسیب‌های وارده به افراد متأثر از تصادف و امداد رسانی مناسب و اصولی به آنها. - پیشگیری بهتر از درمان است. 				
			ایمنی و بهداشت :	
<ul style="list-style-type: none"> - لزوم همراه داشتن بسته ایمنی، جعبه کمک‌های اولیه و کپسول آتش نشانی. - لزوم انجام به موقع اقدامات اولیه پس از تصادف و کاهش شدت آسیب‌های وارده. - لزوم حفظ خونسردی در زمان مواجهه با موقعیت‌های خطرناک و موارد اضطراری در هنگام رانندگی. 				
			توجهات زیست محیطی :	
- کاهش آسیب‌های وارده به محیط زیست ناشی از حوادث رانندگی.				

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۲	۰.۷۵	۱.۲۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
کلاس آموزش تئوری	دانش :			
ویدئو پروژکتور		۰.۵	- روش های نگهداری و آماده سازی خودرو و تاثیر انجام	
تخته وایت برد			روش‌های نگهداری در کاهش استهلاک و هزینه‌های خودرو.	
ماژیک وایت برد		۰.۲۵	- بازدیدهای دوره ای از خودرو	
تلویزیون رنگی		۰.۲۵	- عمر مفید و نکات ایمنی مواد مصرفی خودرو	
استفاده از امکانات سمعی و		۰.۲۵	- موارد موثر در ایمنی خودرو	
بصری آموزشی		۰.۲۵		
صندلی	مهارت :			
نوشت افزار			- نگهداری و آماده سازی و انجام بازدیدهای دوره ای خودرو	
دفترچه یادداشت	۰.۲۵		- شناسایی عیوب و رفع عیوب شناسایی شده خودرو	
	۰.۲۵		- بکارگیری سیستم های ایمنی در خودرو	
	۰.۲۵			
	نگرش :			
	- هزینه نمودن در مقوله نگهداری و آماده سازی خودرو، نوعی سرمایه گذاری است.			
	- نگهداری و بازرسی به موقع از گسترش عیوب احتمالی خودرو و رخداد حوادث ناگوار جلوگیری به عمل خواهد آورد.			
	ایمنی و بهداشت :			
	- توجه به نواقص و مشکلات هرچند جزئی در خودرو.			
	- تاثیرات منفی استفاده از تجهیزات و قطعات غیراستاندارد بر ایمنی خودرو.			
	توجهات زیست محیطی :			
	- لزوم نگهداری و آماده سازی خودرو در کاهش آلودگی محیطی.			
	- استفاده از تجهیزات استاندارد در خودرو به منظور کاهش آلودگی محیط زیست مانند: لاستیک های مناسب، روغن موتور و سوخت مناسب و ...			

- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	کلاس آموزش تئوری	برای حداکثر ۱۵ نفر	۱	برای آموزش تئوری
۲	ویدئو پروژکتور	معمولی	۱	برای کلاس تئوری
۳	تخته وایت برد	معمولی	۱	برای کلاس تئوری
۴	تلویزیون رنگی	معمولی	۱	برای کلاس تئوری
۵	صندلی	آموزشی	۱۵	برای کلاس تئوری

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نوشت افزار	معمولی	۱۵	کلاس تئوری
۲	دفترچه یادداشت	معمولی	۱۵	کلاس تئوری
۳	ماژیک وایت برد	معمولی	۱	کلاس تئوری

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	اصول و تکنیک های رانندگی حرفه ای	سید مصطفی حجازی		۱۳۸۹	تهران	سبز رایان گستر
۲	اصول و تکنیک های رانندگی تدافعی	پرشین ریس		ویراست دوم ۱۳۹۴	تهران	انتشارات پارسیان سرعت کوشک
۳	اصول و تکنیک های رانندگی با ماشین های حمل و نقل عمومی	پرشین ریس		۱۳۹۴	تهران	انتشارات پارسیان سرعت کوشک

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	اصول و تکنیک های رانندگی تدافعی	۱۳۸۹	سید مصطفی حجازی		تهران	سبز رایان گستر	
۲	اصول و تکنیک های نگهداری وسیله نقلیه	۱۳۹۴	پرشین ریس		تهران	انتشارات پارسیان سرعت کوشک	

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	www.persianrace.com
۲	www.persiandriver.com